

Osuuskuntien ylijäämänjaon veromuutokset 2015

Pellervon Päivä 2015

Lakiasiaainjohtaja Anne Kontkanen

Mitä on ylijäämän jako?

- erä, jonka osuuskunta jakaa jäsenilleen vahvistetun tilinpäätöksen perusteella tilikauden päättymisen jälkeen ja jonka jakamisesta päättää osuuskunnan / edustajiston kokous
 - osuuspääomalle maksettava korko
 - osuuskunnan palveluiden käytön suhteessa (ostot, myynnit) maksettava palautus
- osuuskuntien jakama ylijäämä tavallisimmin osuuspääoman korkoa
- muutama osuuskauppa palauttanut myös ostojen suhteessa ylijäämää
- Huom! tilikauden aikana annetut alennukset tai lisätilitykset eivät ole ylijäämän jakoa

Miksi muutokset - HE:n perusteluista

- yhteisöverokannan alentaminen v:n 2014 alusta => painopiste jäsenten verotukseen
- osuuskuntien saattaminen verotuksellisesti samaan asemaan osakeyhtiöiden kanssa
- verotusta koskevien säännösten uudistaminen uuden osuuskuntalain mukaiseksi
 - uusi osuuskuntalaki antaa mahdollisuudet ei-toivottuun verosuunnitteluun ja kansainväliseen veropakoon
- osuuskunnan varojenjaon verotusta koskevien säännösten puutteellisuus
- EU:n valtiontukisäätelyn ja komission ohjeistuksen huomioon ottaminen

Jäsenelle maksettava ylijäämä - muutokset

- osuuskunnan jakama ylijäämä on kokonaisuudessaan veronalaista tuloa
- henkilöjäsenille jaettava ylijäämä:
 - 75 % on verovapaata tuloa 5.000 €:oon saakka
 - 5000 € ylittävältä osalta
 - maatalouden tai elinkeinon harjoittajan saamasta ylijäämästä 25 % verovapaata
 - muilla henkilöjäsenillä 15 % verovapaata
- yhteisöjäsenille (OY) maksettava ylijäämä on pääsääntöisesti verovapaata
- käytön suhteessa palautettu ylijäämä saajalleen veronalaista tuloa
 - Poikkeus: elantomenoihin liittyvien ostojen perusteella palautettu ylijäämä verovapaa

Osuuskunnan verotus – keskeiset muutokset

- ylijäämänpalautuksen vähennyskelpoisuutta rajoitetaan, vähennysoikeus vain, jos
 - jäsenellä max. 10 %:n äänivalta => vähintään 10 jäsentä
 - saajana elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittava jäsen
 - kertyy jäsenen ja osuuskunnan välisestä liiketoiminnasta
 - jaetaan ostojen / myyntien suhteessa
- vähennysoikeus rajattu vain tilikauden aikana syntyneestä ylijäämästä jaettuun määrään
- EI vähennyskelpoista jos maksetaan esim.
 1. metsätaloutta harjoittavalle jäsenelle (mm. hakeosuuskunnat ja Metsäliitto)
 2. kuluttajaosuuskuntien jäsenille (mm. osuuskaupat)

Muutosten arviointia / jäsenet

- kokonaisuutena osuuspääoman korkojen verotus kiristyi, kun verovapaa osuus poistui
 - Yli 1500 € saavia jäseniä n. 0,5 % (v. 2012)
- jäsenen verotus kevenee jos saatu ylijäämä > 2300 € - 5000 €
 - jos molemmat puoliset jäseniä => molemmat saavat 5000 € lievästi verotettuna
- muusta kuin julkisesta OY:stä saatu osinkotulon verotus kuitenkin olennaisesti edullisempaa
 - lievästi verotettu osuus 150 000 € (max. 8 % tuotto osakkeen matemaattiselle arvolle)
 - toisaalta osuuskunnille ei asetettu nettovarallisuusvaatimusta
- positiivista lievä kannustinvaikutus osuuspääomasijoituksiin => saattaa helpottaa osuuskuntien pääomahankintaa

Muutosten arviointia / osuuskunta

- osuuskuntien kannalta ylijäämän vähennyskelpoisuuden rajoituksella iso periaatteellinen muutos
 - tulkintaongelma ainakin osuuskunnan ja sen jäsenen välisten liiketoimien hinnoittelusta – mikä muutoksen merkitys omakustannusperusteiseen hinnoitteluun
 - yritysjäsenpohjaisten osuuskuntien perustaminen esim. terveys- ja vanhustenhuoltopalveluihin ei todennäköisesti mahdollista, mikäli vaatimus markkinaehtoisesta hinnoittelusta
- pienosuustoiminnan hankaloituminen
- vähennysoikeuden poistaminen kuluttajaosuuskunnilta aiheuttaa todennäköisesti sen, etteivät osuuskaupat jatkossa palauta käyttöön perustuvaa ylijäämää

Osuuskunnille ennakonpidätysvelvollisuus

- osuuskunnan on pääsääntöisesti toimitettava ennakonpidätys osuuskunnan maksamasta ylijäämästä
- ennakonpidätys on 7,5 % 5000 euroon saakka ja sen ylittävältä osalta 25,5 %
- ennakonpidätys myös ennakoverovelvollisilta
 - mm. maatalouden harjoittajille maksettava ylijäämä huolimatta siitä, että maatalouden harjoittajat maksavat ennakoveronsa itse
- käytännössä verovelvollisen kannattaa toimittaa osuuskunnalle verokortti, jolloin ennakonpidätystä ei toimiteta